

॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ शुश्रूषया इति अर्द्धश्रूषया सा र्वद्वयप्राप्तिर्दिशिता ॥ ३१ ॥ सा च ब्राह्म

कुर्वती पतिशुश्रूषां सस्माराथ शुभेक्षणा ॥ व्रीडिता सा भवत्साध्वी तदा भरत सत्तम ॥ भिक्षामादाय विप्राय निर्जगाम यशस्विनी ॥ १७ ॥ ब्राह्मण उवाच कि
मिदं भवति त्वमांतिष्ठेत्युक्ता वरांगने ॥ उपरोधं कृतवती न विसर्जितवत्यसि ॥ १८ ॥ मार्कण्डेय उवाच ब्राह्मणं क्रोधं संतप्तं ज्वलंतं भवते जसा ॥ दृष्ट्वा साध्वी
मनुष्येन्द्रसां त्वपूर्ववचो ब्रवीत् ॥ १९ ॥ रुयुवाच क्षंतुमर्हसि मे विद्वन्भर्ता मे दैवतं महत् ॥ स चापि क्षुधितः श्रांतः प्राप्तः शुश्रूषितो मया ॥ २० ॥ ब्राह्मण उ
वाच ब्राह्मणानगरीयां सो गरीयां स्तेपतिः कृतः ॥ गृहस्थधर्मे वर्तती ब्राह्मणानवमन्यसे ॥ २१ ॥ इन्द्रोऽप्येषां प्रणमते किंपुनर्मानवो भुवि ॥ अवलिप्ते न जानीषे
दृद्धानां न श्रुतं त्वया ॥ २२ ॥ ब्राह्मणास्त्यग्नि सदृशा देहेयुः पृथिवी मपि ॥ रुयुवाच नाहं बलाका विप्रर्षेत्यजक्रोधं तपोधन ॥ २३ ॥ अनया क्रुद्धया दृष्ट्या क्रुद्धः
किं मां करिष्यसि ॥ नावजानाम्यहं विप्रान्देवैस्तुल्यान्मनस्विनः ॥ २४ ॥ अपराधमिमं विप्रक्षंतुमर्हसि मे न घ ॥ जानामि ते जो विप्राणां महाभाग्यं च धीमतां ॥
॥ २५ ॥ अपेयः सागरः क्रोधात्कृतो हिलवणोदकः ॥ तथैव दीप्तपसां मुनीनां भावितात्मनां ॥ २६ ॥ येषां क्रोधाग्नि रद्यापि दंडकेनोपशाम्यति ॥ ब्राह्मणानां परि
भवाद्वा तापिः सुदुरात्मवान् ॥ २७ ॥ अगस्त्यमृषिमासाद्य जीर्णः क्रूरमहासुरः ॥ बहुप्रभावाः श्रूयंते ब्राह्मणानां महात्मनां ॥ २८ ॥ क्रोधः सुविपुलो ब्रह्मन् प्रसाद
श्रमहात्मनां ॥ अस्मिंस्त्वतिक्रमे ब्रह्मन् क्षंतुमर्हसि मे न घ ॥ २९ ॥ पतिशुश्रूषया धर्मो यः समरोचते द्विज ॥ दैवतेष्वपि सर्वेषु भर्ता मे दैवतं परं ॥ ३० ॥ अविशेषेण
तस्याहं कुर्यां धर्मं द्विजोत्तम ॥ शुश्रूषायाः फलं पश्य पत्युर्ब्राह्मणयादृशं ॥ ३१ ॥ बलाका हित्व यादृशो रोषात्तद्विदितं मया ॥ क्रोधः शत्रुः शरीरस्थो मनुष्याणां द्विजो
त्तम ॥ ३२ ॥ यः क्रोधमोहौ त्यजति तं देवा ब्राह्मणं विदुः ॥ यो वदेदिह सत्यानि गुरुं संतोषयेत् च ॥ ३३ ॥ हिंसितश्च न हिंसेत तं देवा ब्राह्मणं विदुः ॥ जितेंद्रियो धर्मप
रः स्वाध्यायनिरतः शुचिः ॥ ३४ ॥ कामक्रोधौ वशौ यस्य तं देवा ब्राह्मणं विदुः ॥ यस्य चात्मसमोलोको धर्मज्ञस्य मनस्विनः ॥ ३५ ॥ सर्वधर्मेषु चरतस्तं देवा ब्राह्म
णं विदुः ॥ यो ध्यापयेदधीयत यजेद्वा याजयीत वा ॥ ३६ ॥ दद्याद्वापि यथाशक्ति तं देवा ब्राह्मणं विदुः ॥ ब्रह्मचारी वदान्यो योऽप्यधोयाद्विजपुंगवः ॥ ३७ ॥

णानां ब्रह्मविदो मेवास्तीति तल्लक्षणाभ्याह क्रोध इति ॥ ३२ ॥ अत्र लक्षणकथनं निष्प्रयो जनभित्तियान्येव विद्वल्लक्षणा नितानि विद्यासाधनानीति न्यायेन ब्राह्मण्यकामस्य क्रोधादित्यागो गुर्वाराधनादि च कर्तव्य
त्वेन विधीयते य इति सत्यवाक्यगुरुमुक्तः क्षमावांश्च भवेदित्यर्थः ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥